

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Інститут післядипломної освіти та
довузівської підготовки**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

спеціальність	073 Менеджмент
освітня програма	Управління навчальним закладом
інститут	післядипломної освіти та довузівської підготовки
кафедра	управління та бізнес-адміністрування

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» для студентів спеціальності 073 Менеджмент (освітня програма «Управління навчальним закладом») – 15 с.

Розробник:

Гой Н.В., к.е.н., доцент кафедри управління та бізнес адміністрування.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2021 року

Т.в.о. завідувача кафедри управління та бізнес-адміністрування

(підпис)

(П'ятничук І.Д.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна	
	073 Менеджмент		
Модулів – 2	Освітня програма "Управління навчальним закладом"	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		-	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		-	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	Освітній рівень: магістр	-	6
		Практичні, семінарські	
		-	4
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		-	80
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 15 % та 85 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – ознайомити студентів з основними поняттями, принципами, законами та підходами у менеджменті організацій; аналізувати структуру організацій; навчити формувати конкретні правильні управлінські рішення щодо різноманітних ситуацій в менеджменті; виявляти сфери та перспективи застосування в управлінні теоретичних знань і практичних навичок в управлінні організаційними структурами.

Завдання вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення сутності основних понять і категорій менеджменту організацій;
- ознайомлення з базовими категоріями курсу, сутністю й змістом менеджменту організацій та його місцем у діяльності організаційних структур,
- розкриття основних концепцій та ключових факторів ефективності менеджменту організацій,
- формування навичок й умінь використовувати різноманітні методи та інструменти менеджменту в організації,
- засвоєння студентами складових елементів, етапів, інструментів реалізації та забезпечення взаємозв'язків функцій управління організацією,
- набуття вмінь використовувати базові управлінські інструменти у процесі прийняття і обґрунтування управлінських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність та значення менеджменту організацій, його роль в загальній системі управління;
- основні причини виникнення та переваги менеджменту організацій;
- основні принципи та закони менеджменту організацій;
- основні функції менеджменту організацій;
- стилі менеджменту, професійні та особистісні характеристики менеджера в організації;
- основні методологічні підходи до формування організаційної структури;
- володіти основами теорії прийняття управлінських рішень;

вміти:

- використовувати набуті знання та вміння в майбутній управлінській діяльності;
- застосовувати засоби та інструменти управління на практиці;

- аналізувати та приймати управлінські рішення;
- планувати діяльність організації;
- вирішувати конкретні проблеми щодо формування поведінки учасників управлінського процесу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи менеджменту організацій та елементи організації процесу управління

Тема 1. Поняття і сутність менеджменту організацій

1. Сутність і роль менеджменту в діяльності людини.
2. Сутність управлінської діяльності.
3. Менеджмент як наука і мистецтво.
4. Суб'єкт і об'єкт менеджменту. Види менеджменту.
5. Відмінності між менеджером і підприємцем.
6. Зв'язок менеджменту з іншими науками

Тема 2. Роль функцій управління в організації

1. Роль функції планування в діяльності організації.
2. Організація як функція управління.
3. Суть організаційної діяльності і її місце в системі управління.
4. Сутність та призначення функції контролю.
5. Значення ролі людини в управлінні організацією.

Тема 3. Лідерство

1. Людина як головний елемент організації.
2. Влада як елемент примусу.
3. Керівництво і лідерство в системі управління. Механізм утворення формальних і неформальних організацій. Поведінка керівника.
4. Використання влади в системі управління. Ситуаційні підходи лідерства

Тема 4. Управління колективами.

1. Сутність і характеристики колективу.
2. Вплив колективу на поведінку працівників.
3. Фактори впливу на ефективність роботи колективу.
4. Причини конфліктів в колективі.
5. Структура організаційного конфлікту.
6. Наслідки конфліктів в організації.

Змістовий модуль 2. Особливості управлінської діяльності

Тема 5. Комунікації в управлінні

1. Управлінська інформація в організації.
2. Зміст процесу ділового спілкування.
3. Механізми зворотного зв'язку для підвищення ефективності комунікації.
4. Комунікації і організаційна структура управління.
5. Комунікації і делегування повноважень. Культура підприємства і процес комунікацій

Тема 6. Ефективність управління

1. Умови діяльності організації в суспільстві.
2. Поняття організаційної ефективності.
3. Критерії оцінки діяльності організації.
4. Поняття ефективності управління.
5. Підходи до визначення ефективності управління

Тема 7. Особливості зарубіжних систем менеджменту

1. Японська система менеджменту.
2. Німецька система менеджменту.
3. Шведська система менеджменту.
4. Фінська система менеджменту.
5. Французька система менеджменту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Денна форма навчання					
	Кількість годин, у тому числі					
	усього	л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Основи менеджменту організацій та елементи організації процесу управління						
Тема 1. Поняття і сутність менеджменту організацій	14	1				13
Тема 2. Роль функцій управління в організації	14	1				13
Тема 3. Лідерство	14	1	1			12
Тема 4. Управління колективами.	14	1	1			12
Разом за змістовим модулем 1	56	4	2	-	-	50
Змістовий модуль 2. Особливості управлінської діяльності						
Тема 5. Комунікації в управлінні	12	1	1			10
Тема 6. Ефективність управління	12	1	1			10
Тема 7. Особливості зарубіжних систем менеджменту	10					10
Разом за модулем 2	34	2	2	-	-	30
Усього годин	90	6	4	-	-	80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		з.ф.н.
1	Тема 3. Лідерство	1
2	Тема 4. Управління колективами.	1
3	Тема 5. Комунікації в управлінні	1
4	Тема 6. Ефективність управління	
	Разом	4

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів – невід'ємна складова частина навчального процесу, яка відіграє важливу роль у процесі формування майбутнього спеціаліста.

Мета самостійної роботи – набуття навичок щодо вирішення конкретних практичних завдань і використання отриманих знань у подальшій практичній діяльності.

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, семінарів, практичних занять);
- вивчення законодавчих та нормативних актів України;
- завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу;
- написання рефератів.

Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники).

Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності. При підготовці до заняття відповідної теми необхідно детально вивчити конспект лекції, підручник (навчальний посібник) і законспектувати законодавчі і нормативні акти, що їх рекомендує викладач. Семінарські і практичні заняття передбачають вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань. Студент самостійно завершує у позааудиторних умовах розпочаті в аудиторіях завдання і здає у час, який встановлює викладач. Виконувати завдання необхідно в такій послідовності: ознайомитись із завданням і вивчити його умову; визначити методи (прийоми) розв'язання кожної конкретної господарської ситуації; безпосередньо почати розв'язувати завдання; обґрунтувати висновки і пропозиції згідно з отриманими результатами; виконане завдання належно оформити в зошиті; захистити завдання (якщо це встановлено робочою програмою дисципліни) відповідно до встановленого графіка самостійної роботи. Якщо передбачений програмою обсяг завдань студент не виконав і не захистив, то до іспиту його не допускають.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		з.ф.н.
1	Тема 1. Поняття і сутність менеджменту організацій	13
2	Тема 2. Роль функцій управління в організації	13
3	Тема 3. Лідерство	12
4	Тема 4. Управління колективами.	12
5	Тема 5. Комунікації в управлінні	10
6	Тема 6. Ефективність управління	10
7	Тема 7. Особливості зарубіжних систем менеджменту	10
	Разом	80

7. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання, осмислення і запам'ятовування її;
- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання;
- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;
- частково-пошуковий.(евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності);
- дослідницький: викладач ставить шпиперед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, матеріали тощо.

8. Методи контролю

Критерії оцінювання рівня знань на практичних заняттях, при виконанні самостійних та індивідуальних завдань :

5 балів – коли студент дає обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді на запитання, рішення задач правильні, демонструє знання навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, наводить узагальнення і висновки, був присутній на лекціях і практичних заняттях має конспект;

4 бали – коли студент знає викладений матеріал на «відмінно», але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, розрахунків, коли за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Присутність на лекціях і практичних заняттях обов'язкова;

3 бали – коли студент дає неправильну відповідь на одне запитання або на всі запитання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, припускається грубих помилок у розрахунках і тільки за допомогою викладача може виправити допущені помилки. При цьому враховується наявність конспекту.

2 бали – коли студент дає неправильні відповіді на 2-3 запитання, припускається грубих помилок у розрахунках і не може їх виправити, має конспект за темою завдання.

1 бал – студент отримує за умови, якщо не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі; відсутні логічна послідовність висловлювань та

зміст відповіді; виконане завдання містить багато помилок, що заважають розумінню загального змісту, не має конспекту.

0 балів – відповідь відсутня.

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних заняттях;
- контрольні і самостійні роботи;
- тематичне тестування.

Підсумковий контроль передбачає: ЗАЛК

9. Оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань, які виносяться на залік

1. Сутність і роль менеджменту в діяльності людини.
2. Сутність управлінської діяльності.
3. Менеджмент як наука і мистецтво.
4. Суб'єкт і об'єкт менеджменту. Види менеджменту.
5. Відмінності між менеджером і підприємцем.
6. Зв'язок менеджменту з іншими науками.
7. Роль функції планування в діяльності організації.
8. Організація як функція управління.
9. Суть організаційної діяльності і її місце в системі управління.
10. Сутність та призначення функції контролю.

11. Значення ролі людини в управлінні організацією.
12. Людина як головний елемент організації.
13. Влада як елемент примусу.
14. Керівництво і лідерство в системі управління. Механізм утворення формальних і неформальних організацій. Поведінка керівника.
15. Використання влади в системі управління. Ситуаційні підходи лідерства.
16. Сутність і характеристики колективу.
17. Вплив колективу на поведінку працівників.
18. Фактори впливу на ефективність роботи колективу.
19. Причини конфліктів в колективі.
20. Структура організаційного конфлікту.
21. Наслідки конфліктів в організації.
22. Управлінська інформація в організації.
23. Зміст процесу ділового спілкування.
24. Механізми зворотного зв'язку для підвищення ефективності комунікації.
25. Комунікації і організаційна структура управління.
26. Комунікації і делегування повноважень. Культура підприємства і процес комунікацій.
27. Умови діяльності організації в суспільстві.
28. Поняття організаційної ефективності.
29. Критерії оцінки діяльності організації.
30. Поняття ефективності управління.
31. Підходи до визначення ефективності управління.
32. Японська система менеджменту.
33. Німецька система менеджменту.
34. Шведська система менеджменту.
35. Фінська система менеджменту.
36. Французька система менеджменту.

11. Рекомендована література

1. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту : підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. К. : Академ-видав, 2003. 416 с.
2. Осовська Г. В. Основи менеджменту : навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів. К. : Кондор, 2003. 56 с.
3. Пилипенко А. А. Менеджмент : підручник / А. А. Пилипенко, С. М. Пилипенко, І. П. Отенко. Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005. 456 с.

4. Хміль Ф. І. Практикум з менеджменту організацій : навч. посібн. / Ф. І. Хміль. Львів : Магнолія плюс, 2004. – 333 с.
5. Шегда А. В. Менеджмент : навч. посібн. К. : Знання, КОО, 2002. 583 с.
6. Стадник В. В. Менеджмент / В. В. Стадник, М. А. Йохна. К.: Академвидав, 2003. 464 с.
7. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / Г. М. Тарасюк, Л.І. Шваб. К. : Каравела, 2005. 312 с.
8. Гуменник В.І Менеджмент організацій : навч. посіб. / В.І.Гуменник, Ю.С.Копчак, О.С. Кондур. К., 2012. 503 с.
9. Федулова Л. І. Менеджмент організацій. К. : Либідь, 2004. 448 с.
10. Маркіна І.А. Менеджмент організацій : навч. посібник / І.А. Маркіна, Р.І. Біловол, В.А. Власенко. К. : Центр учб. л-ри, 2013. 248 с.
11. Скібіцька Л.І. та ін. Офісний менеджмент: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 616 с
12. Федулова Л. І. Сучасні концепції менеджменту. К. : Центр учбової літератури, 2007. 536 с.
13. Костіна Н. І. Менеджмент: перспективні інформаційні технології: наукове видання. Ірпінь : Національна академія державної податкової служби України, 2002. 374 с.
14. Забуранна Л. В. Еволюція парадигми управління підприємством// Економіка АПК. 2011. № 9. С. 133–138.
15. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436–IV: URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/43615>.
16. Тлумачний словник економіста / ред. С. М. Гончарова. Рівне : НУВГП, 2008. 264 с.
17. Єфанов В. А. Ефективність прийняття й оцінки управлінських рішень в системі менеджменту за сучасних умов господарювання // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Економічні науки. Вип. 4. Т. 1. URL: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.1/126.pdf>

12. Інформаційні ресурси

1. Українсько-європейський консультативний центр (UEPLAC); Ukrainian Economic Trends - <http://www.ueplac.kiev.ua/>
2. Світові Web-ресурси з економіки, Steve Gardner, Baylor University – hsb.baylor.edu/html/gardner/RESORS.HTM
3. Centre for Social and Economic Research (CASE) – <http://www.case.com.pl/indexen.html>
4. Верховна Рада – www.rada.gov.ua
5. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
6. Міністерство праці та соціальної політики – www.mlsp.kiev.ua
7. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua

8. Міністерство промислової політики – www.industry.gov.ua
9. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua
10. Міністерство економіки – www.me.gov.ua